

Prezident to ROZTOČIL v Medzeve: Ľudia išli do kolien z jeho šou!

Rodisko najznámejšieho Medzevčana a Mantáka bolo v stredu 23. mája podvečer doslova hore nohami. Okolo 17-tej hodiny panoval na námestí pre túto hodinu nebyvalý ruch. Domáci, ale aj mnohí Košičania sa náhlili do historickej budovy Mestského kultúrneho strediska v Medzeve na spevácky koncert prezidenta Rudolfa Schustera pod názvom „Môjmu mestu“.

Okolo 18-tej hodiny sa začal koncert, v rámci ktorého Rudolf Schuster zaspieval zmes nemeckých a rakúskych piesní. Tempo aké nasadil bolo neuveriteľné.

Rudolfovi Schusterovi vnukla myšlienku prespievať a pripomenúť rodákovi ich niekdajšie obľúbené piesne jeho sestra Agnesa (93). „*Povedala, že staršie generácie, ktoré ovládajú mantáčtinu pomaly vymierajú a mladí už tento dialekt nevedia. Poprosil som preto rovesníkov, aby sme dali dokopy texty piesní, ktoré sme si spievali v detstve, dospelosti, ale aj ako mladoženáči. Koncert sa vydaril, aspoň dúfam...! Vytvorili sme spoločne vynikajúcu atmosféru. O dvadsať rokov to tu už nebude znieť, všetko bude zabudnuté,*“ povzdychol si prezident.

„*Tento koncert v Medzeve som venoval z lásky svojmu milovanému mestu a rodákovi, ktorých si nesmierne vážim. Na chvíľu, ktoré som tu prežil nikdy nezabudnem,*“ povedal zjavne dojatý Rudolf Schuster.

O tom, že aj Medzevčania milujú svojho slávneho rodáka, nikto nepochyboval. Svedčilo o tom vreľé privítanie a priazeň, ktorú mu prejavovali na každom kroku.

Vážený pán prezident so srdca Vám ďakujeme za neuveriteľný zážitok, aký Ste nám, svojim rodákovi medzevčanovi darovali.

Tento večer Ste nám zo srdca spievali piesne Vašej mladosti a my sme ich so srdcom vnímali, prijímali a spievali sme s Vami.

Teda šlo to priamo od srdca k srdcu.

Prajeme Vám veľa, veľa zdravia, optimizmu, elánu, ktorý Vám napriek veku vôbec nechýba.

Slovensko doteraz nikdy nemalo takého prezidenta, akým Ste boli Vy. Na to sme právom hrdí. Aj keď Ste

Primátorka Medzeva Valéria Flachbartová sa v závere koncertu v mene rodákov poďakovala prezidentovi za úžasný zážitok.

sa vyjadrili, že už koncert s maďarskými piesňami nebude, veríme, že sa ho dočkáme a už teraz sa na neho nesmierne tešíme. „Dovidenia, pán prezident u nás, v uliciach nášho mesta.“

Auf wiedersehen.

Koncert pre Medzev

Drahí Medzevčania, mám obrovskú radosť z toho, že sa všade vo svete môžem pýšiť tým, že pochádzam z takého nádherného mesta, akým Medzev je. Veľmi často sa v spomienkach vraciam domov a inak tomu nie je ani v čase, keď sa Vám touto cestou prihovám. Kdekoľvek sa objavím, vypytujú sa ma na našu reč, naše tradície a našu kultúru a ja s potešením zvestujem všetky nádherné pravdivosti o našom kraji, o našich hámroch, našich lesoch, našom folklóre, proste o nás, karpatských Nemcoch.

V súčasnosti ma moje cesty zaviedli do Prahy, kde som poslucháčom dirigovania Hudobnej a tanečnej fakulty Akadémie múzických umení. Pod vedením našich profesorov pravidelne spolupracujeme so Severočeskou filharmóniou Teplice a Operným štúdiom HAMU. V tomto roku som mal česť naštudovať operu W. A. Mozarta Bastien a Bastienka s opernou spoločnosťou Mladá Opera Praha. Zároveň pracujem ako hlavný dirigent Mládežníckeho orchestra Združenia dychových hudieb Slovenska, s ktorým v letných mesiacoch pravidelne organizujeme Tvorivé dielne pre talentované deti a mládež z celého Slovenska, a ako dirigent Festivalového orchestra Bratislava, s ktorým

sme sa v októbri 2016 na súťaži mládežníckych orchestrov v Dolnej Súči umiestnili v zlatom pásme cum laude a s ktorým sme získali cenu za najlepšie prevedenie povinnej skladby a cenu za najlepší dirigentský výkon.

Dlho som uvažoval o spôsobe, akým by som Vám vedel sprostredkovať hudbu, ktorej sa venujem, až som dospel k záveru zorganizovať pre Vás koncert. V spolupráci s pani primátorkou, pánom prednostom, pánmí poslancami a sponzormi sme ako najvhodnejšiu udalosť vybrali Dni mesta Medzev.

V pestrom programe zloženom z hudby skladateľov viedenského klasicizmu sa Vám ako členovia komorného orchestra predstavia moji priatelia, študenti najprestížnejších hudobných škôl a akadémií na Slovensku a v Európe (Viedeň, Londýn, Praha). Ako sólistka na violončelo, v koncerte D-dur pre violončelo a orchester od Josepha Haydna, vystúpi mladá a talentovaná **Jana Ivanecká**, čerstvá absolventka Akadémie múzických umení v Prahe, kde študovala v triede prof. Miroslava Petráša, ktorá má za sebou mnoho sólových a komorných koncertov v Čechách a na Slovensku a pre

svoju muzikálnu otvorenosť je vyhľadávanou hráčkou v oblasti komornej hudby.

Preto prijmite, prosím, naše pozvanie na otvárací koncert Dní mesta Medzev, ktorý bude niesť názov

„Koncert pre Medzev“ a ktorý sa uskutoční **13. júla o 19:00 v Historickej sále Meštiackeho domu v Medzeve.**

S úctivým pozdravom,

Váš Roman Maďar

Noc s Andersenom v knižnici 2018

Čo to je?

Hans Christian Andersen bol slávny dánsky rozprávkar, na ktorého počesť nocujeme každý rok, približne v čase jeho narodenia, v knižniciach, školách a iných zariadeniach, a to v Čechách, na Slovensku a v ďalších európskych krajinách. V tomto roku sme sa v našej mestskej knižnici na Noc s Andersenom stretli už piatykrát. Bolo nás takmer dvadsať.

Našu noc medzi knihami sme spestrili tentokrát so známym našim spisovateľom, prekladateľom, publicistom, redaktorom, kritikom, folkloristom, básnikom, literárnym historikom, ale hlavne ako ho najviac poznáme zberateľom a vydavateľom ľudových rozprávok Pavlom Dobšinským, ktorý práve v mesiaci marec by sa bol dožil svojich 190. narodenín.

Pavol Dobšinský ľudové rozprávky upravil a zozbieral a nielen slovenské, ale prevzal ich aj od spisovateľky Boženy Nemcovej, ako napríklad Soľ nad zlato, O dvanástich mesiačikoch. Najväčšie diela tohto spisovateľa vyšli pod názvom Prostonárodné slovenské povesti a tvorilo ich 90 rozprávok.

My sme si z nich jednu vybrali a spoločne prečítali a rozobrali o čom vlastne rozprávky hovoria. Deti to vedeli, že väčšina rozprávok sa končí dobrom, že dobro zvíťazí nad zlom.

Po výdatnej pizzovej večery s čajom alebo s džúsom sa začínal večer plný hier, či už na počítačoch alebo s bombastickou hrou slov. A tak nastala noc, noc medzi knihami, hoci dnešných mladých viac zaujímajú internetové hry. Nájdú sa i mladí čitatelia,

ktorých zaujímajú aj knihy. Únava po prebdení noci nás zlomila až nad ráno. Avšak ranné marcové slniečko nás prebudilo do ďalšieho krásneho slnečného marcového rána a s pocitom, že o rok sa znovu stretneme tu v našej mestskej knižnici na „Noci s Andersenom“.

Jaroslav Stehlík
Gertrúda Frantzová

Stavanie Mája v našom meste 2018

V máji - vie to mladá cháska - v celom svete kvitne láska.

Tento mesiac patrí všetkým zalúbeným. Májové slávnosti sú plné tradičných zvykov. Máj je obdobím lásky a zrodu nového života.

Dnes sa sadí tento symbol života „krásne ozdobený zelený Máj“ symbolicky uprostred námestia v obciach a mestách, aby nám pripomenul dávne tradície predkov.

Aj my v Medzeve sme nezabudli na naše tradície a 30. mája v pondelok o 17.00 hodine sme za sprievodu medzevskej Dychovej hudby Medzevčanky a s pomocou mamičiek a detičiek postavili nášho medzevského Mája, ktorý nás bude zdobiť až do konca mesiaca máj, mesiaca lásky. Pretože aj tento akt, samotné

stavanie Mája pod okienkom svojej milovanej bol prejavom lásky k nej.

Máme len zmiešané pocity z toho, že nech sa čo aj najviac snažíme, účasť našich občanov pri tomto akte je minimálna. Pritom ani na počasie sa nebolo možné vyhovoriť, pretože bolo výborné, slnečné.

Nuž, asi to už nezmeníme a musíme sa s týmto faktom zmieriť. Je to ale škoda.

V iných obciach a mestách si pod postaveným Májom aj spoločne zatancujú, ale u nás to nehrozí. Bolo by treba otvoriť brány a sem-tam sa pozrieť aj na ulicu, čo sa tam deje.

Na záver prosíme o viac spoluúčasti na akciách mesta.

Ďakujeme.

140. narodeniny hasičov v Medzeve, plakali aj chlapi

Založenie Dobrovoľného hasičského spolku v Medzeve sa zachovalo na zakladacej listine z 10. februára 1878, ktorej kópia je vystavená v hasičskej zbierke. Zakladajúci členovia boli Tomáš Tamás, Göbl Maté, Schürger János a ďalších 23 členov.

Písal sa rok 1878 pána, keď sa stretli nadšenci a vydali stanovy Dobrovoľného hasičského spolku v Medzeve.

V roku 1887 mala hasičská jednotka v Medzeve dve ručné striekačky a niekoľko metrov hadíc. Najväčší požiar v Medzeve sa strhol v septembri roku 1892. Zhořela pri ňom veža a strecha kostola. Oheň zasiahol aj starú školu /teraz 17 bytovú jednotku/ a rozšíril sa na Štóske ulicu. Pomáhali hasiči zo Štосу, Smolníka, Smolníckej Huty a Nálepky.

Najstarší pamätník spomína, že členovia boli Schuster Róbert /sedlák/, Ernest Müller /kiechenfóta/, Ján Bröstl, Schmer Juraj, Tischler Wiliam, Kover, Revický Ján, Juraj Frindt, Freiman Jozef, Turkyňak otec Dieneša, Bernáth Jozef, Gedeon Rudolf bol predseda a Megesi Ondrej.

V 50.-tych rokoch získali 2. miesto dnes ešte žijúci Karol Bernáth, Hopedisch Viktor.

Neskôr boli členmi: Varga Juraj, Zvirinsky Michal, Marinčák Adolf, Beňa Viktor, Karčák Štefan, Lang

Róbert, Špak Štefan, Lalák Ján, Tomáš Gejza, Revický Jozef, pridali s aj ženy Rusová Mária, Kvetoslava Benediková, Irena Beňová, Mária Frindtová, Mária Bröstlová, Beňa Viktor, Marta Kováčová, Ladislav Kováč, Viktor Schmer, Mikuláš Pačay, Augustín Pačay, Valter Marinčák, Ondrej Lopotovský, Ján Štefáni, strojníci boli môj otec Alojz Ballasch, Jozef Hulič a Martin Benedik, ale stále nechali šoférovať Huliča.

V roku 1974 bola v Medzeve povodeň, hasiči ratovali na Štóskej ulici aj demižóny, najlepší bol Márton ... vedel, že treba ísť popri stene, aby nerozvíril vodu a za odmenu dostali hasiči jeden demižón ako darček.

Najdlhšie pôsobil vo funkcii veliteľa Jozef Bernáth ako 16. ročný vstúpil do radov hasičov a od r. 1958 do r. 1979 bol veliteľom v Medzeve, kedy prevzal funkciu veliteľa Juraj Schmer a predseda sa stal Martin Benedik. Jozef Bernáth zomrel v r. 1988.

Súčasťou hasičského zboru boli aj dychové hudby v Medzeve a Lucia Bani.

Dychovku viedol Juraj Schmer, Ján Ballasch, František Kuruc. Najstarším bývalým hasičom bol Jozef Freiman, ktorý sa dožil 90. rokov v roku 2012. Najstaršia technika, ktorou disponuje DHZ Medzev je ručná striekačka z roku 1877. Neskôr bol najstarším p. Štefan Filčák, ktorý ale zomrel. Najstarším členom

je dnes Martin Benedik, do roku 2012 člen pléna OV DPO Košice-okolie od r. 1979 predseda DHZ, Juraj Schmer podpredseda OV DPO Košice-okolie, od r. 1979 veliteľ DHZ. Nedožili sa osláv počas nášho pôsobenia Matej Schmögner, Milan Rostaš, Mikuláš Pačay ani Štefan Filčák. Z tých starších medzi nás patrí Gustáv Pačai, Gabriel Revický, Jozef Hulič, Valter Marincák, Viktor Schmer, Kvetoslava Benediková, Tibor Frantz, Gertrúda Frantzová, Helena Schmerová. Do roku 1989 mal DHZ v Medzeve aj 130 členov. V roku 1990 klesol počet členov na 31, zbor disponoval jedným vozidlom CAS 25, 4 čerpadlami a výstroj pre 30 členov. V roku 2000 sa podarilo získať za pomoci Oskara Marcziho a Bartolomeja Eibena vozidlo Mercedes TLF 16 z mestčka Waldenbuch, bohužiaľ už im nemôžeme poďakovať. V roku 2009 bola slávnostne odovzdaná mestu výstroj, päť zásahových oblekov a päť prilieb z hasičskej jednotky US Steel Košice a mesto dostalo do daru z kliniky z Kölnu vozidlo Ford, čerpadlo PPS 8 a výstroj za čo vďačí Klausovi Brauschovi. Najväčším ocenením práce v Medzeve bola v máji roku 2010 návšteva podpredsedu Vlády SR a Ministra vnútra Róberta Kaliňáka a osobné odovzдание vozidla IVECO DAILY s čerpadlom Magirus a dýchacími prístrojmi.

V 70. rokoch sme mali RN a 2x 16-ku čerpadlo a ručný vozík. Cvičili sme každú nedeľu pri hámri a striekali do Zwingeru. Na výročnej členskej schôdzi sme mali 100 členov a na 1. mája sme pochodovali spolu s Vyšným Medzevom a Štósom, velil Štefan Tóth. V Jasove sme vyhrali súťaž a získali 2. triedu v zložení Benedik, Schmer, Štefáni, Pačai G., Pačai M., Hähnl, Schmer Viktor a Hulič, to bol rok 1974.

V roku 1980 sa zbrojnica presťahovala na ihrisko a v tom čase sme dostali použitú RTO-čku. V Dörfli bol každý rok guláš s rodinami.

Významný deň 2.5.2010 čakala nastúpená jednotka DHZ Medzev podpredsedu vlády SR a ministra vnútra pána Róberta Kaliňáka v sprievode štátneho

tajomníka Ministerstva hospodárstva Petra Žigu, prezidenta HaZZ Alexandra Nejedlého, generálneho sekretára DPOSR Vendelína Horvátha, krajského riaditeľa HaZZ Jozefa Fedorčáka, okresného riaditeľa DPO Štefana Mariščáka a prednostu OÚ Košice-okolie Jána Sabadoša. Do Medzeva prišiel na hasičskom vozidle Iveco Daily sám podpredseda vlády a minister vnútra.

V roku 2011 sa podarilo dokončiť aj rekonštrukciu hasičskej zbrojnice. Mesto Medzev zrealizovalo projekt Rekonštrukcia hasičskej stanice v meste za 264 729,81 Eur, aby spĺňala požiadavky hasičskej stanice. Slávnostné posvätenie budovy a techniky vykonal Medzevský farár Miroslav Porvazník, dekan zo Štítnika Jozef Sokolský a farár zo Štósu. Súčasný veliteľ DHZ je od r. 2007 Karol Schmer.

Partnerské hasičské zbory SDH Holice ČR, OSP Kadlub PL, OSP Glinik Zaborovski PL a FWF Waldenbuch D. Priateľstvo s hasičmi sa dostalo do obrovských rozmerov.

Hasiči postupne robili všetko od asistenčnej hliadky až po čistenie kanalizácie a ciest. Poďakovanie patrí všetkým predsedom MsNV, primátorom, členom rady, poslancom bez ich podpory by sme tu dnes ťažko boli.

Oslavy sa konali v dňoch 1.–2. júna 2018. V piatok sme mali slávnostnú členskú schôdzu za prítomnosti prezidenta DPO SR Pavla Celúcha, primátorky mesta JUDr. Valérie Flachbartovej, starostu OSH Pardubice Bohuslava Cermana a vzácných hostí, hlavným hrdinom bol Augustín Pačai, boj so zákernou chorobou vyhral a na schôdzi plakali všetci prítomní.

Primátorka mesta JUDr. Valéria Flachbartová ocenila prácu staršej generácie, najväčšia vďaka patrí Martinovi Benedikovi a Jurajovi Schmerovi.

V sobotu sme začali sv. omšou, Mgr. Peter Tirpák, náš farár, pripravil krásnu oslavu za znelky Dychovej hudby Medzevčanky, spevu Ceciliiek. V kostole boli vlajky všetkých od Medzeva, Jasova, Popročia, Nová-

čan, Malej Idy, Rešice, Turne nad Bodvou a SDH Holice z ČR.

Na konci omše prezident DPO SR odovzdal pánovi farárovi medailu, slzy už neudržali ani chlapi. Oslava pokračovala na námestí s dychovkou, so sprievodom a slávnostným nástupom. Hymny od spevokolu Melodie boli nádhernou čerešničkou. Potom nám ukázali svoje umenie deti z MŠ Medzev. Nasledovala súťaž detí, kde vyhrali deti z DHZ Poproč, Medzev bol druhý a Jasov tretí.

Ukážka zásahu pri vyprošťovaní osôb z havarovaného vozidla sa konala pod velením Ladislava Saba z HS Moldava nad Bodvou a pridal sa aj DHZ Medzev, pod drobnohľadom krajského riaditeľa HaZZ Košice plk. Ing. Jozefa Fedorčáka.

Podujatie sme ukončili súťažou dospelých: 1. miesto DHZ Jasov, 2. miesto SDH Holice a 3. miesto mal DHZ Poproč.

A potom plakalo aj nebo

Gerhard Ballasch

Čo sa udialo za posledné roky

Vážení občania, drahé kolegyně a kolegovia, vychádza posledné číslo Medzevského spravodajcu pred tohtoročnými komunálnymi voľbami. Dovoľte nám odprezentovať časť výsledkov našej spoločnej práce pod vedením pani primátorky, JUDr. Valérie Flachbartovej. Do prehľadu vyberáme to naj a to od roku 2010.

V roku 2010 a 2011 bola opravená a komplexne zrekonštruovaná hasičská zbrojnica. Tento projekt bol realizovaný s podporou európskych fondov a náklady sa vyšplhali na 255 591,98 EUR. Medzev má odvtedy hasičskú zbrojnicu zmenenú od základu – nové omietky, okná, dvere, WC, zasadačka na poschodí. Na zrekonštruovanej hasičskej zbrojnici však nebola vyme-

nená strecha. Preto sme v roku 2017 vypracovali projekt jej výmeny a podali žiadosť o nenávratný finančný príspevok z grantovej schémy Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Príspevok bol schválený a spolu s vlastnými zdrojmi mesta nás čaká tohto roku výmena ešte deravej strechy za necelých 30 000 EUR. Mesto Medzev dotuje činnosť Dobrovoľného hasičského zboru v Medzeve. Pritom časť prostriedkov je vynaložená na zásahy a časť je vynaložená na výjazdy za účelom hasičského športu a požiarnych hliadok pri rôznych akciách.

Naša Základná škola – Grundschule prešla obrovskou zmenou. Mesto Medzev získalo v roku 2011 nená-

vratný finančný príspevok zo štrukturálnych fondov EÚ a zrekonštruovalo základnú školu za 1 252 336,30 EUR. K tomu je potrebné prirátat ďalších 242 673,49 EUR vynaložených v roku 2012 na novú kotolňu a teplovodné rozvody. Jürgen Klimke, bývalý poslanec Nemeckého spolkového snemu, počas svojej návštevy v roku 2017 vyhlásil, že by si prijal, aby každá škola v Nemecku vyzerala aspoň tak dobre, ako tá naša. Zrekonštruované bolo všetko, okrem bežeckej dráhy. Skvelú tartanovú dráhu zaplatila škola z vlastných zdrojov za 66 660,09 EUR. Mesto Medzev naďalej zabezpečuje a riadne prispieva na prevádzku jedálne Základnej školy – Grundschule. V roku 2018 financujeme školský klub výdavkami z rozpočtu mesta vo výške 30 880 EUR. Momentálne sa diskutuje o značnom navýšení tohto príspevku, a to

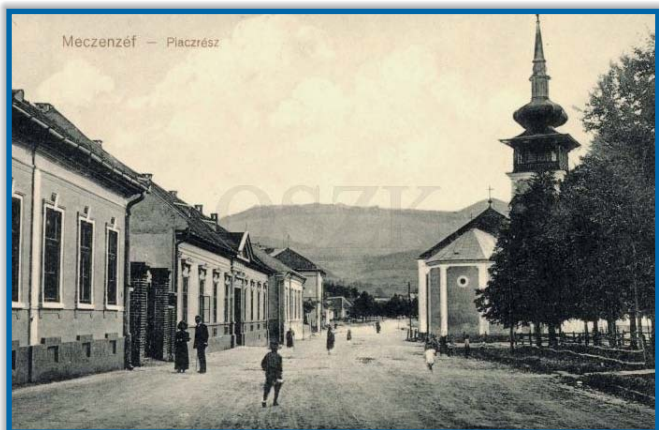

tak, aby bolo možné rozšíriť kapacitu školského klubu detí o ďalších 25 detí.

Miestami sme už zabudli, že máme nové námestie za 616 877,22 EUR – nové chodníky, cestu okolo parkov, revitalizovaný park za kostolom, nové verejné osvetlenie. Financovanie aj týchto aktivít sme získali z fondov v roku 2012 a 2013 s malou spoluúčasťou mesta.

Na Meštiacky dom a rekonštrukciu historickej sály v rokoch 2012 – 2014 získalo mesto 1 007 477, 95 EUR a celkové náklady sa vyšplhali na 1 069 571,51 EUR – nové priestory knižnice, nové okná, parkety, krásny strop sály či svetlá.

Materská škola na Kováčskej ulici sa teší zrekonštruovanej budove so získanými finančnými prostried-

kami pod taktovkou mesta v rokoch 2015 a 2016 vo výške 184 748,71 EUR. Celý projekt stál 215 116,88 EUR. Na vybudovanie jednej triedy bolo dočasne v Dome stretávania Karpatskonemeckého spolku priamo do stavebných úprav investovaných 7 015,45 EUR. Mesto Medzev operatívne riešilo prepadnutý strop materskej školy na Mariánskom námestí v roku 2017 s nákladmi na opravu vo výške 14 828,03 EUR. Nedostatok kapacít sa rozhodlo riešiť Mestské zastupiteľstvo mesta Medzev vlastnými zdrojmi, napriek možnosti získať štrukturálne fondy. Momentálne prebieha príprava verejného obstarávania na zhotoviteľa novej budovy materskej školy na Mariánskom námestí. Projektovaný rozpočet stavby je 286 376,81 EUR, a k tomu bude potrebné prirátava ďalšie prostriedky na jej vybavenie.

Na podporu cestovného ruchu sme v Medzeve preinvestovali z grantových peňazí v roku 2014 sumu 160 740 EUR. Tie sme použili na tlač knihy o Medzeve a jej troch jazykových mutáciách, na nový web, na štúdiu o rozvoji cestovného ruchu, pohľadnice, DVD, leták a orientačnú mapu namalovanú na budove Mestského podniku lesov, s.r.o.

Ďalej sme v tejto oblasti získali skvelý grant, ktorý viedla projektová manažérka Bc. Lucia Vitkajová, a to pre Európsku chartu vidieckych sídel a vy všetci ste

nám pomáhali s jeho realizáciou počas veľkého stretnutia charty v Medzeve. Bol to dvojročný projekt, z ktorého bola financovaná organizácia, príprava a realizácia stretnutí členov Charty, mladých aj dospelých, v rôznych krajinách Európy. Výdavky predstavovali 151 439,49 EUR. Veľké stretnutie charty v Medzeve v roku 2016 dopadlo výborne a všetkým Vám ďakujeme za podporu. Dodnes sa máte možnosť zúčastňovať stretnutí charty a získané medzinárodné priateľstvá sa nedajú kvantitatívne oceniť.

V meste sme z vlastných zdrojov od roku 2010 do roku 2017 opravili povrchy ciest vozoviek v celkovej hodnote 434 419,79 EUR a to na uliciach: Aljašská, Grunt, Jarná, Miroslavská, Partizánska, Robotnícka. Odvedenie povrchových vôd z týchto ciest nás stálo v roku 2017 ďalších 22 707,75 EUR. Momentálne prebieha vypracovanie výkazov výmer a projektov na príjazdovú cestu na Partizánsku ulicu, Grunt – cintorín a k domom so súpisnými číslami okolo 695. V rozpočte mesta je na tento rok na tieto aktivity vyčlenených zatiaľ 100 000 EUR. Predpokladáme však, že bude potrebný trojnásobok.

Na zlepšenie bezpečnostnej situácie vynakladáme ročne na mestskú políciu necelých 170 000 EUR. Okrem toho zlepšime náš kamerový systém v roku 2018 o ďalšie tri kamery a preinvestujeme 10 000 EUR.

Mestskej polícii sme zakúpili nové vozidlo ŠKODA YETI 4x4, ako aj Mestskému úradu Medzev spolu v hodnote necelých 40 000 EUR. Obe vozidlá sú monitorované systémami GPS s podrobnou knihou jázd a plavákmi v nádržiach.

Do 17-bytovej jednotky na Mariánskom námestí č. 16 v Medzeve sme už v tomto roku kúpili nové plynové kotly za takmer 10 500 EUR, pripravujeme rekonštrukciu jedného vlhkého bytu a spoločných priestorov za ďalších takmer 15 000 EUR, a ešte v roku 2017 sme zrekonštruovali byt č. 5 za 8 500 EUR. Mesto pristúpilo k zvýšeniu nájomného z 1 EUR za m² mesačne na 1,40 za m² mesačne. Toto navýšenie sme neuviedli do života okamžite, ale uplatňujeme ho pri skončení nájomnej zmluvy a podpise novej alebo pri dodatkovani starej nájomnej zmluvy. Výrazne sme znížili nedoplatky súčasných nájomcov, ale aj pohľadávky voči bývalým nájomcom. Spolu s Mestským zastupiteľstvom mesta Medzev sme zaviedli politiku nulovej tolerancie v tomto smere.

Pred 4 rokmi sme kúpili nové vyklápacie Iveco Mestskému podniku služieb Medzev a ročne prispievame sumou 280 000 EUR na strediská: 401 – Viacúčelové športové ihriská, 402 – Údržba miestnych komunikácií, 403 – Údržba verejného osvetlenia a rozhlasu, 404 – Údržba verejnej zelene, 406 – Správa mestských cintorínov, 409 – Odpadové hospodárstvo, 414 – Správa nebytových priestorov, 416 – Správa kultúrnych pamiatok. Na vývoz a likvidáciu odpadu dopláca mesto na

tuhý domový odpad cca 7 EUR na občana ročne. Toto číslo je závratne vyššie, ak k nemu pridáme skutočne všetky náklady spojené s odvozom a likvidáciou všetkých odpadov – odstraňovanie čiernych skládok, vývoz drobného stavebného odpadu, nákup nových zberných nádob (110 L a 1 100 L). Mestský podnik služieb okrem toho zo svojho rozpočtu zabezpečil takmer kompletnú výmenu žiaroviek a výbojok za úsporné LED svetlá v lampách, ktoré nám osvetľujú naše mesto.

Od minulého roka nám v spolunažívaní s marginalizovanou rómskou komunitou pomáhajú dve terénne sociálne pracovníčky a jedna terénna pracovníčka. Aj na tento projekt sme získali nenávratný finančný príspevok.

Po mimoriadnej udalosti v roku 2017 sme postavili nový oporný múr na spevnenie cesty v Grunte za takmer 20 000 EUR.

Každoročne vynakladáme cca 15 000 EUR (toho roku bude suma niečo cez 20 000 EUR, veď by mali prísť aj Kandráčovci) na oslavy Dni mesta Medzev a na Silvestra na ohňostroj 1 500 EUR. Na chod celého Mestského kultúrneho strediska, jeho skvelú knižnicu s verejným prístupom na internet a podujatia od fašiangov po Mikuláša prispievame sumou okolo 70 000 EUR ročne.

Tešíme sa, že nášmu mestu robia obrovskú reklamu a vedú nás k zdravému životnému štýlu mnohé kluby a občianske združenia pôsobiace v Medzeve. Sme

hrdým partnerom Mestského futbalového klubu Spartak Medzev. Od roku 2010 do roku 2017 dostal MFK Spartak Medzev v priamej dotácii 149 263 EUR a v roku 2018 dostane na svoju činnosť 27 800 EUR. Okrem toho sme aj zo zdrojov MAS Rudohorie postavili tribúnu za 139 034,88 EUR. Z vlastných zdrojov sme vysporiadali časť pozemkov pod ihriskom a kúpaliskom za 39 516,30 EUR a práve prebieha spojené územné a stavebné konanie na nové šatne pre futbalový klub. Náklady na túto stavbu boli v projekte vyčíslené na necelých 150 000 Eur s DPH. Podarilo sa nám získať 25 000 EUR zo Slovenského futbalového zväzu, a to práve na ich výstavbu. Okrem toho sme s radosťou v rokoch 2010 – 2017 podporili KST Skoba Vyšný Medzev sumou 2 962,70 EUR a Rímsko-katolícky farský úrad sumou 3 130 EUR, pričom Mestský podnik lesov Medzev, s.r.o. podporil elektrifikáciu a rekonštrukciu zvonice kostola sumou 10 000 EUR. Ďalej sme v týchto rokoch prispeli celkovými dotáciami za dané obdobie: BK Spartak Medzev – 7 100 EUR, Rybársky zväz Medzev – 2500 EUR, Stolnotenisový oddiel – 4 000 EUR, Karpatskonemecký spolok – 2 586 EUR, PZ Dubina Medzev – 2 050 EUR. Tieto organizácie majú dotácie schválené aj v roku 2018 a ich celkový objem predstavuje sumu 7 950 EUR. Veľmi sa tešíme spolupráci s aktívnym Klubom dôchodcov v Medzeve, ktorému poskytujeme priestory a občas drobné vybavenie ako nábytok, vysávač, kopírku.

Vybavili sme mestský úrad poriadnou výpočtovou technikou a ročne ju nakupujeme približne za 10 000 EUR. Riadne, efektívne, ale aj citlivo zavádzame a uplatňujeme nové progresívne právne predpisy – Zákon o ochrane ovzdušia, GDPR, Zákon o verejnom obstarávaní, Zákon o e-Governmente atď. Nad rámec zákona sa snažíme informovať občanov o prijatých všeobecne záväzných nariadeniach. Zlepšila sa komunikácia úradu navonok – rapídne zníženie počtu sťažností a zvýšenie počtu vybavených podnetov a petícií. Na akom inom mestskom úrade Vám úradník pomôže pri vyplňovaní daňových tlačív? Kde inde pridete na stavebný úrad naslepo? Občas je však pre nás náročné vysvetľovať, že zákony netvoríme a nikto nemôže po nás chcieť, aby sme ich porušovali.

Pri akejkoľvek rekonštrukcii, nákupe techniky či výbere služieb podliehame Zákonu o verejnom obstarávaní. Napriek množstvu anonymných podnetov na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, odbory životného prostredia najrôznejších úradov, na Regionálny úrad verejného zdravotníctva a následnému prešetrovaniu, nebola mestu udelená ani len jedna po-

kuta, nebolo skonštatované žiadne porušenie Zákona o verejnom obstarávaní či Zákona o obecnom zriadení, alebo iných zákonov a hygienických predpisov, alebo okrem iného ani v prípadoch prešetrovania podozrení a podaní o „dohadzovaní zákaziek“ a pod. K verejnému obstarávaniu jedna malá pripomienka – ponuky vyhodnocuje komisia 6 poslancov v zložení: Martin Balog, Ján Imling, Vojtech Klučarovský, Mgr. Rudolf Müller, Tibor Pačay, Igor Smorada. Komisia ani raz nevzniesla námietky, resp. nikdy nenariadila zrušiť verejné obstarávanie z dôvodu podozrení z manipulácie, „šitia zákaziek na mieru“ atď. Okresná prokuratúra Košice-okolie v jednom prípade podala na základe regulárnej kontroly jediný protest týkajúci sa VZN o ochrane ovzdušia. Spolu so svojim tímom však aj tento malý problém odstránil koncom roka 2017 prednosta úradu bez uloženia akejkoľvek sankcie voči mestu.

Podarilo sa nám zapojiť do projektu Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti (VVS) a odkanalizovať naše mesto na 95%. V spolupráci s VVS a.s. sa podarilo pani primátorke presadiť vybudovanie kanalizácie na Kováčskej ulici v uličke oproti bývalému kinu na náklady VVS. Mesto zaplatilo iba projektovú dokumentáciu. Je dohodnuté vybudovanie kanalizačných prípojok na Prochotskej ulici rovnako na náklady VVS – viazne to u občanov, ktorí nechcú podpísať zmluvu o budúcej zmluve o pripojení. Spolu s našim dobrým priateľom a váženým občanom nášho mesta sa snažíme presadiť odkanalizovanie Štóskej ulice pod bývalým vlekcom (Zwinger).

Naše mesto spolupracovalo na umožnení realizácie jedného obrovského projektu, ktorý sa, ako všetci veríme, podarí súkromnému investorovi presadiť. Jeho náklady sa vyšplhajú na 800 000 EUR. Preto mu prepáčte, že Vám na Sídlišku Mladosť vykope kvet pred Vaším blokom, alebo že bude trochu viac prachu na stavenisku a chvíľami obmedzená komunikácia aj pred Vaším blokom. Nakoniec ušetríte. Nechajte sa prekva-piť.

Okrem toho pripravujeme žiadosť o nenávratný finančný príspevok na premenu nášho zdravotného strediska na centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti. Zdravotné stredisko by malo prejsť komplexnou rekonštrukciou a zdravotnú starostlivosť by malo poskytovať viac lekárov. Náklady projektu budú predstavovať necelý 1 000 000 EUR – nové okná, omietky, zateplenie, výťah, nové špeciálne ambulancie, atď. Radi a naďalej poskytujeme komplexnú infraštruktúru pre okolité obce.

Ďalej sa v súčinnosti so súkromným sektorom plánuje vybudovanie bowlingovej dráhy, nová kniha s medzevskými poviedkami, work-outové ihrisko pre Sídliisko Mladosť, značná rekonštrukcia hámra v Šugovskej doline, výstavba zastrešeného pódia na ihrisku, polytechnická učebňa v ZŠ, a aj mnoho ďalšieho. Nepredbiehajte! Držíme si palce!

Tento článok sme chystali na prelome marca a apríla 2018. Je preto možné, že už chodíte niekde po novej ceste alebo vidíte kdesi niečo kopať, o čom sme hovorili ako o pripravovaných projektoch a investíciách.

Priestor pre kritiku? Vždy a radi – dom smútku a plot na cintoríne, stav budovy mestského úradu a sobášnej siene, cesta pod Mühlpakom a k hydinovej farme (aj cesta do Šugova, ak bude niekedy v majetku mesta),

dokanalizovanie mesta na 100%, parkovacie miesta, stavebné pozemky. Nezabúdajte, že o prioritách nerozhodujeme na úrade, ale rozhoduje o nich, ako aj o dotáciách pre vyššie uvedené spolky a občianske združenia, Mestské zastupiteľstvo mesta Medzev.

Vážení občania, mesto Medzev je mestom, ktoré sa umiestňuje každý rok v rebríčku miest s najnižšími daňami v Slovenskej republike v prvej päťke. Daň za rozvoj sme ani len nezaviedli. Radi by sme Vám naďalej poskytovali takmer komplexnú infraštruktúru, teda 4* služby za cenu penziónu, naďalej. Ak však budete preferovať 5* služby, budeme si všetci musieť daňami riadne priplatiť. Tešíme sa na ďalšiu prácu pre vás!

*Mgr. Matej Smorada,
prednosta Mestského úradu mesta Medzev*

Veolia Energia zmodernizuje rozvody tepla v Medzeve

Tepelné rozvody na Sídliisku Mladosť v Medzeve prejdu v najbližšom období významnou modernizáciou, ktorú zabezpečí spoločnosť Veolia Energia Východné Slovensko. Investícia bude spolufinancovaná Európskym fondom regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia formou nenávratného finančného príspevku schváleného vo výške 609 928 eur. Celková výška investičných nákladov vrátane vlastných zdrojov presiahne sumu 718 tisíc eur. Projekt sa bude realizuje do októbra 2018.

V rámci investície prebehne predovšetkým výmena a modernizácia existujúcich rozvodov pre ústredné kúrenie a teplú vodu, inštalácia nových čerpadiel a meracích a regulačných zariadení. Podstatná časť modernizácie tepelných rozvodov je naplánovaná

mimo vykurovaciu sezónu tak, aby dodávky teplej vody pre obyvateľov boli obmedzené len v minimálnej miere.

Komplexná rekonštrukcia rozvodov zabezpečí zvýšenie účinnosti distribúcie tepla o 15 %, zamedzí sa vzniku tzv. „zelených pásov“ v zimnom období a zlepši sa kvalita dodávanej teplej vody. Všetky tieto opatrenia súčasne prispievajú k vyššiemu tepelnému komfortu u odberateľov no zároveň nebudú mať vplyv na nárast fixnej zložky ceny tepla.

Spoločnosť Veolia Energia Východné Slovensko, s.r.o. je hlavným dodávateľom tepla pre domácnosti v meste Medzev. Od roku 2006 spoločnosť prevádzkuje systémy centralizovaného zásobovania a tepelno - technické zariadenia v Košiciach a pre viaceré malé mestá v regióne východného Slovenska. Spoločnosť je v 100 %-nom vlastníctve Veolia Energia Slovensko, a. s., ktorá pôsobí na Slovensku 25 rokov.

Zo života Materskej školy Medzev

Cieľom našej materskej školy je vytvárať pre deti stimulujúce prostredie s podnetmi maximálne podporujúcimi individuálne rozvojové možnosti detí. Triedy sú vybavené pomôckami podporujúcimi tvorivosť a neustále experimentovanie s rôznorodým materiálom na objavovanie, riešenie, skúmanie.

Súčasťou školy je školský dvor vybavený záhradným náradím, preliezačkami, pieskoviskom aj multifunkčným ihriskom. Využívame ho na cvičenie, loptové hry, ale aj na dopravnú výchovu, v rámci ktorej vychováваме deti k bezpečnosti v cestnej premávke tak, aby sa naučili riadiť dopravnými predpismi na

elementárnej úrovni a pripravili sa na úlohu zodpovedných a samostatných účastníkov cestnej premávky. V tomto školskom roku sme v spolupráci so zamestnancami Mestskej polície usporiadali besedu na tému „Bezpečne na ceste“. Deti spoznali bezpečné miesta na hru a dôležitosť dodržiavania zásady vidieť a byť videný (používanie reflexných viest a reflexných prvkov na oblečení, obuvi...). Zároveň získali aj základné informácie ako správne konať pri nehode, prečo je potrebné zapamätať si číslo 112, pomocou ktorého privoláme policajta, hasiča či lekára. Predškôláci si získané teoretické poznatky, ale aj praktické zručnosti overili počas škôlkarských pretekov. Na bicykloch a kolobežkách, ktoré si doniesli z domu preukázali náležité vedomosti aj zručnosti a získali škôlkarský „Preukaz cyklistu.“

Aj naše deti z materskej školy vedia, že súčasťou zeme je príroda, ktorá je pre náš život nepostrádateľná. Cítíme sa v nej dobre keď je čistá, bez odpadkov. Aby bola naša Zem krásna, musia sa o to pričiniť všetci ľudia žijúci na našej planéte. V rámci enviromentálnej

výchovy sme pripravili pre deti rôzne aktivity. Najstaršie deti si s pomocou učiteliek pripravili zeleninový záhon v areáli materskej školy, do ktorého zasadili rôzne druhy zeleniny. Každý deň pozorujú ako zelenina rastie, v prípade potreby ju zalievajú.

Aby bol náš dvor krajší každoročne vysádzame s deťmi do kvetináčov letničky. Aj tento rok si každá trieda vybrala kvetináč, do ktorého deti zasadili pestrofarebné kvety. Pohľad na školský dvor každodenne umocňuje dobrý pocit z vykonanej práce.

„Deň Zeme“ sme si pripomenuli pobytom v prírode. Pozorovali sme rastlinky, chrobáčky, započúvali sa do ticha prírody s krásnymi melódiami, ktoré môžu vyčariť iba vtáčiky. Deťom neunikol ani pohľad na odpadky v blízkosti obydli, či potôčika. Preto sme si zhotovili „Vláčik separáčik“, do ktorého triedime odpad v interiéri materskej školy.

V rámci pokusov sme zasadili kúsok plastu, papiera, bioodpadu, aby sme sledovali, čo sa s nimi v zemi stane. Informácie o separovaní odpadu a jeho využití získali deti aj praktickou činnosťou, keď zo starého

novinového papiera vytvorili recyklovaním nový papier, ktorý následne použili na kreslenie. Aby si deti osvojili potrebu separovať odpad, vstup do materskej školy sme vyzdobili názornými pomôckami, ktoré im pomôžu zorientovať sa v triedení odpadu. Za účasť v environmentálnom projekte „*Dotkni sa Zeme*“, ktorý sa konal v Materskej škole v Budulove, si deti doniesli diplom.

Okrem mnohých akcií, ktoré pre deti a s deťmi pripravujeme, vštepujeme im aj starostlivosť o svoje zdravie. V rámci celoslovenského programu na prevenciu zrakových porúch u 3-6 ročných detí pod názvom „*Zdravé oči už v škôlke*“, zavítali do materskej školy z Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska s prístrojom skriningovým autorefraktometrom, pomocou ktorého rýchlo, bezbolestne a bezdotykovo vyšetrili deťom zrak. Každý rodič vyšetreného dieťaťa obdržal **Potvrdenie o skriningovom meraní**, ktoré ho

O šikovnosti našich škôlkarov svedčia aj umiestnenia v rôznych súťažiach. V regionálnom kole výtvarnej súťaže Vesmír očami detí, ktoré usporadúva Hvezdáreň v Medzeve, získali ocenenia: Martin Ballasch 1. miesto, Lenka Slabejová 2. miesto, Ninka Jalčová 4. miesto. Dávid Schürger v súťaži Staň sa ilustrátorom získal 1. miesto. Martinka Čoltková získala ocenenie v literárnej súťaži „*Detské Košice Janka Uličianskeho*“, za prednes prózy.

Do konca školského roku 2017/2018 ostáva mesiac, a my máme naplánované ešte rôzne akcie, ktorými chceme pre deti vytvoriť pozitívnu atmosféru,

informovalo o nameraných zrakových hodnotách a poskytlo mu informáciu, či je u jeho dieťaťa potrebné komplexné odborné vyšetrenie u detského oftalmológa.

Deti vedíme aj ku každodennej starostlivosti o chrup s dôrazom na upevňovanie správnych hygienických návykov pri umývaní zubkov po jedle. Dva krát ročne navštevujeme s deťmi stomatologickú ambulanciu, kde deti majú možnosť v praxi prežiť (niektoré po prvý krát) osobný kontakt so zubnou lekárkou, oboznámiť sa s prostredím stomatologickej ambulancie a spoločným príjemným zážitkom odbúrať strach z prípadnej návštevy u zubára v budúcnosti. Najväčšiu pozornosť detí si vyslúžilo zubárske kreslo, ktoré si každý chcel vyskúšať, ale aj kamera, prostredníctvom ktorej sledovali svoje zúbky v „televízii“. Z ordinácie odchádzajú s dobrým pocitom a s malým darčekom, z ktorého majú veľkú radosť.

obohatiť ich o rôzne zážitky a snažíme sa o to, aby prostredie našej materskej školy podporovalo celostný rozvoj osobnosti dieťaťa, aby sa cítilo

*zdravé, šťastné,
spokojné
a úspešné.*

Beh víťazstva 2018

Dňa 8.mája 2018 sa uskutočnil 11. ročník Behu víťazstva. Na školskom dvore sme sa tešili na príchod nášho stáleho hosťa, pána JUDr. Jozefa Plachého, ktorý každoročne májový beh otvára. Súťažiacich prišli povzbudiť nielen rodičia, ale aj starí rodičia a iní priaznivci tohto čoraz populárnejšieho športu. Najväčší úspech mali určite naši najmenší, ktorí boli zastúpení v najväčšom počte. Podporiť nás prišli aj bývalí žiaci, dnes úspešní športovci. Počas bežeckých súťaží prebiehali sprievodné akcie pod vedením našich bývalých žiakov. O tom, že beh sa stáva naozaj populárnou voľno-časovou aktivitou, svedčí aj čoraz vyšší počet účastníkov. V tomto roku to bolo až 123 a spolu s deťmi si zabehali aj rodičia v 38 štafetách. Veríme, že o rok nás bude opäť viac.

Dievčatá a chlapci ZŠ – Grundschule Medzev úspešne reprezentovali našu školu a mesto aj v okresných a krajských športových súťažiach a dosiahli v nich vynikajúce výsledky. Dievčatá sa v okresnom kole vo florbale a basketbale umiestnili na 1. mieste a v hádzanej na 2. mieste. Chlapci v okresnom kole

vo florbale získali 2. miesto, v basketbale 3. miesto, vo futbale mladší žiaci 1. miesto a starší žiaci 2. miesto. V krajskom kole vo futbale a v hádzanej obsadili chlapci 4. miesto. Výborné výsledky dosahujú naši žiaci aj vo Viacboji všestrannosti (Majstrovstvá SR: Marco Tóth 1. miesto a Nicolas Pavlovič 3. miesto) a v atletike. Prvýkrát sme sa zúčastnili na bežeckej súťaži Čokoládová tretra v Košiciach. Svojím výkonom nás najviac potešil Lukáš Brösztl. V behu na 200 m sa mu podarilo postúpiť z prvého miesta do celoslovenského finále.

Základná škola a finančná gramotnosť

V rámci zvyšovania úrovne finančnej gramotnosti žiakov Základnej školy Grundschule Medzev sme v spolupráci s Východoslovenským múzeom v Košiciach dňa 5. apríla 2018 uskutočnili exkurziu na tému finančná gramotnosť pre žiakov základných škôl.

Exkurzie sa zúčastnili žiaci 3. a 5. ročníka. Pracovníci Východoslovenského múzea im predstavili princíp fungovania výmenného obchodu z minulosti. Žiaci mali možnosť zahrať sa na predávajúcich a kupujúcich. V ďalšej aktivite mohli získavať fiktívne peniaze za správne odpovede z oboru finančníctva a rozhodovať o ich investovaní v krátkodobom horizonte (kúpa zmrzlín) alebo dlhodobom horizonte

(sporenie na tablet). Posledná aktivita umožnila žiakom pri nedostatku peňazí kúpiť si bicykel na splátky a vypočítať koľko preplatia a za akú dobu. Na záver kompetentní pracovníci Východoslovenského múzea na zjednodušenom modeli vysvetlili deťom fungovanie hypotéky pri kúpe domu alebo bytu.

Žiaci mali radosť zo zážitkového učenia v inom prostredí a my učiteľia veríme, že takto získané vedomosti sú pre nich zaujímavejšie a trvácnejšie. Našou snahou v budúcnosti bude realizovať čím viac takýchto podujatí.

Vypracovala: Ing. Jolana Brösztlová

Olympiáda v nemeckom jazyku

25.3.2018 sa konalo v Bratislave celoštátne kolo 28. ročníka Olympiády v nemeckom jazyku. Johanna Sophie Pöhm, žiačka 5.D triedy sa prebojovala cez okresné a krajské kolo a súperila s krajskými víťazmi z celého Slovenska. Konkurencia bola veľká. Hoci

bola vo svojej kategórii 1A- 5.-7.ročník najmladšia, získala pekné 4.miesto. Držíme palce pre budúci školský rok, možno sa prebojuje ďalej.

Vypracovala: Mgr. Adriána Pöhm

IQ olympiáda

MENSA SLOVENSKO s podporou Ministerstva školstva SR organizuje celoslovenskú súťaž v logickom myslení pre žiakov 2. stupňa základných škôl a osemročných gymnázií. Vo výberovom kole, ktoré je považované za školské kolo, riešilo test online formou 14 tisíc žiakov na celoštátnej úrovni. V teste boli logické úlohy s vyššou náročnosťou. V časovom limite 30 minút ich mali žiaci vyriešiť 25. Z jedenástich zúčastnených žiakov našej školy bolo úspešných riešiteľov na regionálnej úrovni osem.

Žiak 7. D triedy, Oto Nikolaj Leško, vyriešil úlohy medzi najlepšími riešiteľmi regiónu. Postúpil a zú-

častnil sa 11.5.2018 na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach regionálneho kola VÝCHOD /Košický kraj, Prešovský kraj/. Náročnosť úloh sa stupňovala, úlohy boli zamerané na logiku, predstavivosť, priestorovú pamäť a časový interval na riešenie jednej úlohy sa z minúty skrátil až na polovicu. Niki sa umiestnil v konkurencii 80 súťažiacich na 28. mieste. Je to veľmi pekný úspech, nakoľko zúčastnení riešia jednu formu testu bez ohľadu na vek.

Blahoželáme a prajeme aj ostatným veľa chuti popasovať sa s úlohami a v budúcom roku dosiahnuť ešte lepšie výsledky a snáď aj postup do celoslovenského kola, ktorý nám teraz o kúsok unikol.

Autor: Ing. Alena Buzgová
- učiteľka informatiky

Angličtina je nutnosťou a nemčina k tomu dôležitým plusom Englisch ist heutzutage ein „Muss“ und Deutsch dazu ist ein „wichtiges Plus“

Základná škola – Grundschule v Medzeve je zaradená do siete škôl s rozšíreným vyučovaním jazyka národnostnej menšiny. Ako taká nadviazala spoluprácu s ZfA (Zentrallstelle für Auslandsschulwesen) a je partnerskou školou tejto inštitúcie. Momentálne disponuje 2 učiteľkami nemeckého jazyka, ktoré majú platný certifikát, umožňujúci prípravu a skúšanie žiakov v nemeckom jazyku. Je zaradená medzi 1058 škôl po celom svete a medzi 3 základné školy na Slovensku, ktoré svojim žiakom ponúkajú možnosť získania medzinárodného certifikátu „Deutsches Sprachdiplom“ DSD I. Ide o jazykovú skúšku v nemeckom jazyku, ktorá preverí jazykové zručnosti účastníkov na jazykovej úrovni A2 / B1 podľa Stredoeurópskeho referenčného rámca.

Naši žiaci sú preto od prvého ročníka veľmi intenzívne pripravovaní v rámci hodín nemeckého jazyka na to, aby v deviatom ročníku túto skúšku mohli absolvovať. Samotná skúška má pevne stanovenú štruktúru a pozostáva z písomnej časti (čítanie a počúvanie s porozumením, samostatný písomný prejav) i z ústnej skúšky (rozhovor k témam z blízkeho okruhu

a prezentácie zvolenej témy). Nie vždy je jednoduché pre žiakov prezentovať všetky svoje jazykové zručnosti v prepojení s využitím modernej informačnej technológie. Aj v tomto školskom roku absolvovalo spolu 12 žiakov deviatej triedy túto jazykovú skúšku. Dvanásteho marca sa statočne predierali textami na čítanie s porozumením, nie vždy jednoduchými ukážkami a úlohami zameranými na počúvanie s porozumením a písaním slohu na nádhernú tému „Priateľstvá“. Výsledky písomnej časti sa spracovávajú a vyhodnocujú v Nemecku, takže si na ne určite počkáme do augusta. Čo sa týka ústnej časti, každý žiak prezentoval svoju tému prezentáciou v Power Pointe a následne ešte musel argumentovať v krátkom rozhovore s lektorom z Nemecka a skúšajúcou učiteľkou nemeckého jazyka. Pre niektorých to bolo rozlúsknutie prvého ťažšieho orieška v ich živote, ale všetkým sa to nakoniec v lepšej alebo slabšej podobe podarilo. Môžu sa tešiť na medzinárodne platný certifikát, s ktorým majú jednoduchšiu pozíciu pri štúdiu i hľadaní zamestnania hlavne vo firmách z nemecky hovoriacich krajín.

Vypracovala: Mgr. Silvia Sabolová

Hvezdáreň a planetárium Medzev v roku 2018

Hvezdáreň a planetárium v Medzeve po oslavách 20. výročia vzniku pokračuje vo svojej pestrej činnosti. Od začiatku roku 2018 zorganizovala 14. marca 2018 Okresné kolo vedomostnej postupovej súťaže **Čo vieš**

o hviezdach? – 28. ročník celoslovenskej súťaže. Víťazi postúpili na krajské kolo, ktoré organizovala hvezdáreň Michalovce v Košiciach v dňoch: 24.–26. apríla 2018. Pracovníci medzevskej hvezdárne boli členmi poroty

na krajskom kole a p. Čabala pripravoval otázky pre prvú a druhú kategóriu krajského kola.

Fond pre podporu umenia z verejných zdrojov podporil súťaž: **Vesmír očami detí XXXIII**. Organizovali sme detské tvorivé dielne a súťaž, víťazi postúpili na celoslovenské kolo, ktoré organizuje SUH Hurbanovo. Na celoslovenskom kole sme mali úspech v kategórii Materské školy. Do súťaže sa zapojilo 253 detí v piatich kategóriách. Slávnostná vernisáž výstavy spojená s odovzdávaním cien sa konala 22. marca 2018 vo hviezdárni Medzev.

Fond pre podporu umenia z verejných zdrojov podporil súťaž **Staň sa ilustrátorom VII**, zorganizovali sme literárno-výtvarnú súťaž s dôrazom na spoločné čítanie s porozumením. K projektu boli aj ilustračné tvorivé dielne. Do súťaže sa zapojilo 180 detí v štyroch kategóriách. Slávnostná vernisáž sa konala 3. mája 2018. 18. marca 2018 sme usporiadali **Deň hviezdárni a planetárií**.

12. apríla 2018 sa konal **Svetový deň letectva a kozmonautiky**, prednášku o V. Remekovi zabezpečil Dr. Kimák, prednášal Michal Vojšovič zo SOSY. Konali sa pokusy: **Veda hrou** – ku spoločnému projektu: **Rok kultúrneho dedičstva v Údolí Bodvy a Rudohoria**, ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Vo vede hrou si študenti mohli vyskúšať experimenty

z optiky, vo vákuovej komore, alternatívne druhy energií ako otvorené hodiny fyziky. Zabezpečili sme pozorovanie oblohy.

14. apríla 2018 sme sa zúčastnili **II. Workshopu Rudohoria v Jasove**, kde sme zabezpečili pozorovanie Slnka a detské astronomické tvorivé dielne, náš stánok navštívilo 268 ľudí.

5. mája 2018 sme v obci Nováčany počas osláv obce a 100. výročia hasičov zabezpečovali pozorovanie Slnka a pre deti astro-tvorivé dielne.

17. apríla 2018 sme v spolupráci s DHZ Medzev a komisiou prevencie ÚZO DPO Košice usporiadali slávnostnú vernisáž dvoch súťaží, ktoré sú postupové na celoslovenské kolo do Bratislavy, organizuje ich DPO SR. Do súťaží sa zapojilo 223 detí z 24 subjektov, výtvarná súťaž mala podtitul: **Požiar v domácnosti a literárne súťaž bola v písaní prózy a poézie o hasičoch**. Hviezdáreň navštívilo množstvo individuálnych návštevníkov a organizovaných skupín z MŠ, ZŠ a zjazdov z celého Slovenska, Čiech a Maďarska.

Počas Dní mesta Medzev:

Spríevodný program vo hviezdárni a planetáriu Medzev na Dni mesta Medzev 2018:

Sobota 14.7.2018 v čase od 10:00 h do 19:00 h

O 10:00 h slávnostné otvorenie výstav

Výstavy neprofesionálnych umelcov z okolia

Výstava: Kreativnosť členov Klubu dôchodcov Medzev

Výstava obrazov: Abstrakt - Alexandra Dzurovčinová

Výstava obrazov: Víťazné diela z Košickej palety - František Göbl

Výstava známok: AFRIKA - František Göbl

Vstupy do planetária: 11:00h, 13:00 h, 15:00 h, 17:00 h

Prehliadka hvezdárne s výkladom, Planetárny park

V prípade priaznivého počasia: pozorovanie Slnka

Nedeľa 15.7.2018 v čase od 14:00 h do 18:00 h

Výstavy neprofesionálnych umelcov z okolia

Výstava: Kreativnosť členov Klubu dôchodcov Medzev

Výstava obrazov: Abstrakt - Alexandra Dzurovčinová

Výstava obrazov: Víťazné diela z Košickej palety - František Göbl

Výstava známok: AFRIKA - František Göbl

Prehliadka hvezdárne s výkladom, Planetárny park

Detské astronomické tvorivé dielne

Tešíme sa na Vás!

Pracovníci hvezdárne a planetária Medzev,

Štóska 174, 044 25 Medzev,

055/ 466 36 75, 0917 178 276

Ochrana životného prostredia

Na úvod článku o životnom prostredí (ŽP) niečo z histórie.

Pojem ochrana prírody vznikol až na prelome 19. a 20. storočia, predtým bol význam tejto činnosti označený práve tým slovným spojením o akú činnosť v rámci ochrany prírodných zložiek konkrétne išlo. Napríklad ochrana a hájenie poľovnej zveri, ochrana lesa, ochrana vtáctva a podobne.

Spočiatku išlo o „hájenie“ kráľovských revírov, lesov, panstiev a podobných prírodno - vlastníckych vzťahov.

Zo zásad ochrany vlastníckeho práva na územie a poľovnú zver sa takto postupne vyvinuli zásady ochrany lesov a z nej neskôršie aj zásady ochrany prírodných pamiatok (ochrana prírody).

Lesník Kaán Karol bol zakladajúcim predsedom uhorskej Štátnej rady ochrany prírody. V roku 1909 bol poverený ministrom pôdohospodárstva k príprave prvého zákona o ochrane prírody a inventarizácii prírodných pamiatok v Uhorsku. Jeho prácu prerušila svetová vojna a rozpad monarchie.

Vznikom nového geopolitického útvaru na mape Európy vzniká aj nový myšlienkový prúd v oblasti ochrany prírody, ktorá sa zásluhou politických zmien začína presúvať z dobrovoľných spolkov a zoskupení, aspoň z časti na plecia štátu. **Administratívny vznik štátnej ochrany prírody na Slovensku začína dňom 20.10.1919.**

Prvá konferencia o ochrane životného prostredia sa konala 5. júna v roku 1972 v Štokholme pod heslom „Jeden jedna Zem“ kde prerokovali prvú súhrnnú správu o stave životného prostredia a schválili Deklaráciu o životnom prostredí.

Ale poďme späť do súčasnosti.

Ústava SR

Čl. 44

(1) Každý má právo na priaznivé životné prostredie.

(2) Každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo.

(3) Nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky.

Znečisťovanie planéty Zem je dlhodobou záležitosťou ľudí. Čoraz viac ľudí znečisťuje prírodu tým, že vytvára **nelegálne skládky odpadu**. Týmto svojím správaním ohrozujú chod životného prostredia. Mnoho z nás si to neuvedomuje, ale týmto neuváženým správaním **ničime aj samých seba**.

Ľudia si chránia veci ako sú domy, autá... ktoré si môžu kúpiť za peniaze. No **za peniaze si nemôžeme kúpiť prostredie ktoré nás obklopuje, v ktorom pracujeme, žijeme a oddychujeme. To si musíme chrániť a „hájiť“ my sami**. Pokiaľ chceme žiť v zdravom životnom prostredí, musíme minimalizovať účinky odpadu, ktorý produkujeme. Ak dovolíme aby v našom životnom prostredí odpad dominoval, bude prírodná rovnováha stratená a vznikne nerovnováha, ktorá môže mať katastrofické účinky na život, vegetáciu...

Existujú rôzne občianske skupiny ktoré vytvárajú kampane za čistejšie a zdravšie životné prostredie. Priemyselné odvetvia hľadajú vhodný spôsob balenia svojich produktov, vhodný spôsob recyklácie

materiálov ako znížiť množstvo vedľajších produktov, ktoré znečisťujú životné prostredie. Výskumní pracovníci sa podieľajú na štúdiu ako sa vyhnúť škodlivým zlúčeninám, a hľadajú spôsob aby sa rozkladali v prírode na neškodné zložky. **Aj my ako jednotlivci mô-**

žeme prispieť každý svojím malým dielom napríklad recyklovaním domáceho odpadu, nevytváraním nelegálnych skládok odpadu... Aby príroda existovala nás nepotrebuje, ale my a naša budúca generácia potrebujeme k životu prírodu.

Mestský podnik služieb mesta Medzev, Štóska 182, 044 25 Medzev tel. kontakt: 055/4898078, 055/4898079

Separovaný zber v meste Medzev vykonáva Mestský podnik služieb mesta Medzev

každú poslednú stredu v mesiaci.

Zber je vykonávaný v rámci celého mesta pomocou zvozovej techniky. Na zber triedených zložiek komunálneho odpadu určených na zhodnotenie sú umiestnené kontajnery 1,3 m³ v celom meste.

Kontajnery na triedený zber sú farebne rozlíšené:

Modrý kontajner – 1,30 m³ – papier, ZŠ – Medzev
(znehodnotenú knihu, časopisy, pohľadnice, papierové obaly, letáky, katalógy, kartóny, lepenka, papierové krabice – od liekov, obuvi, počítačový papier, kartónové obaly od vajíčok)

do kontajnera nepatrí: mastný papier, papier znehodnotený farbou, olejom, zvyškami potravín, použité tapety, papier na ktorom je lepiaca páska, papier potiahnutý fóliou, obaly na mlieko a nápoje, použité plienky a hyg. potreby

Zelený kontajner – 1,3 m³ – sklo

(biele a farebné sklo, nevratné fľaše z nápojov, minerálok, jedlých olejov, zavaránin, rozbité vratné fľaše, tabuľové sklo)

do konajnera nepatrí: porcelán, keramika, zrkadlá, TV obrazovky, sklo s drôteným výpletom, osvetľovacie neónové trubice, plexisklo, žiarovky a žiarivky, teplomery a autosklá

Žltý kontajner – 1,3 m³ – plasty (PET fľaše, fólia)
(biele a farebné PET fľaše s t l a č e n é !!!)

do kontajnera nepatrí: plastové fľaše z motorových olejov, chemikálií, kyselín, rastlinných olejov, znečistené plastové obaly, linoleum, guma, molitan

Červený kontajner – 1,30 m³ – kovy – (plechovky)

kovové plechovky z piva a nealko nápojov

do kontajnera nepatrí: sťahovacie obaly z jogurtov a paštét, termixov, šalátov, alobal, kelímky z čajových

sviečok, kovové obaly kombinované s iným materiálom, znečistené od potravín,

Kontajner na šatstvo a textilie – rozmiestnené kontajnery v rámci mesta, zber šatstva a textílií sa vykonáva aj formou predchádzania vzniku odpadu cez dobrovoľné dobročinné akcie

Plastový box na akumulátorové batérie – umiestnený na dvore MsPS

Kontajner na žiarivky – žiarivkové trubice, výbojky – kontajner umiestnený na dvore MsPS

Plastová nádoba 120l – batérie, monočlánky – kontajner umiestnený na dvore MsPS

Elektroodpad – kontaktovať sa s Mestským podnikom služieb, Štóska 182, 044 25 Medzev

– zmluvne s oprávnenou firmou na zhodnotenie odpadu, intenzita 2 krát ročne v rámci celého mesta

Zber jedlých olejov a tukov – zber do PET fliaš od oleja – nazbierané jedlé oleje a tuky je možné kedykoľvek odovzdať v čase od 07.00 hod. do 15.00 hod na Mestskom podniku služieb, Štóska 182

Biologický rozložiteľný komunálny odpad – zber, prepravu a zhodnotenie BRKO vznikajúceho pri údržbe verejnej zelene, vrátane parkov a cintorínov z pozemkov mesta zabezpečuje správca verejnej zelene (MsPS). Občania žijúci v rodinných domoch alebo chalupári si môžu zriadiť vlastné kompostovisko, občania, ktorí nemajú možnosť kompostovať BRKO je potrebné sa kontaktovať s MsPS .

Drobný stavebný odpad – Pôvodca odpadu je povinný vopred objednať pristavenie veľkokapacitného kontajnera alebo inú techniku podľa množstva a veľkosti odpadu (úlomky betónu, zvyšky tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky, vrátane keramických zriaďovacích predmetov ako sú umývadlá, toalety).

Na hore uvedených číslach sa môžu občania kontaktovať s MsPS mesta Medzev ohľadom akéhokoľvek odpadu.

DNI MESTA

M
E
D
Z
E
V

**Mesto Medzev, Karpatskonemecký spolok na Slovensku,
Mestské kultúrne stredisko mesta Medzev
Vás pozývajú na oslavy Dni mesta Medzev
ktoré sa uskutočnia v dňoch 13. až 15. júla 2018**

Piatok 13. júla 2018

- 17:00 Vernisáž „Ako vonia umenie“ / Galerie Cafe, Mariánske námestie
- 17:00 Vernisáž Milena Schmiedt / Mariánske námestie 11
- 18:00 Slávnostné otvorenie Dní mesta Medzev / Historická sála, starý meštiacky dom
- 19:00 Slávnostný koncert „Koncert pre Medzev“ / Historická sála účinkujú študenti slovenských a európskych hudobných škôl a akadémií, dirigent: Roman Maďar, violončelo: Jana Ivanecká

Sobota 14. júla 2018

- 09:00 Stolnotenisový turnaj / telocvičňa ZŠ
- 09:00 Otvorenie výstavy JUDr. Václava Loumu „Potulky Medzevom, krásy Medzeva“ / sobášna sieň MsÚ
- 09:45 Štart In-Line Háromnícky polmaratón – korčuliari / križovatka Štóska – Zlatná dolina
- 10:00 Slávnostná svätá omša / Rímsko-katolícky kostol
- 10:00 Štart 16.ročníka Háromníckeho polmaratónu / ihrisko
- 10:00 Slávnostné otvorenie výstav vo Hvezdárni
- 10:05 Štart Háromníčka / Miroslavská ulica za ihriskom
- 12:30 Slávnostný sprievod mestom / od ZŠ na ihrisko so sprievodom dychovky
- 13:30 Vystúpenie skupiny KANDRÁČOVCI
- 15:00 Kultúrny program Karpatskonemeckého spolku „Bodwataltreffen“
- 19:30 Vystúpenie skupiny TRAKY
- 21:00 Vystúpenie skupiny MAFIA CORNER a hostia
- 22:30 Večerná zábava s Pavelčákovcami
- 02:00 Ukončenie hlavného programu

Nedeľa 15. júla 2018

- 09:00 Memoriál Viktora Jevického (žiaci futbalový turnaj MFK Spartak Medzev, FK Holice, MFK Rožňava)
- 17:00 Priateľský futbalový zápas mužov MFK Spartak Medzev a futbalový klub Tállya KSE (3. Maďarská liga)

Sprievodné akcie

Piatok

Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej – otvorené od 10:00 do 15:00 hod.
Výstava Milena Schmiedt – Mariánske námestie 11 otvorené od 16:00 do 19:00 hod.

Sobota

Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej – otvorené od 10:00 do 15:00 hod.
Výstava Milena Schmiedt – Mariánske námestie 11 otvorené od 09:00 do 13:00 hod.
Výstava obrazov v Galerie Café – počas otváracie doby
Výstava vo Hvezdárni – od 10:00 do 19:00 hod.
Tvorivé dielne a aktivity pre deti, maľovanie na tvár (futbalové ihrisko) – od 9:30 do 18:00 hod.
Remeselnícke dielne (futbalové ihrisko) – od 9:30 do 18:00 hod.
Deň otvorených dverí vo hvezdárni, prehliadky hvezdárne a návšteva planetária, za priaznivého počasia možnosť pozorovania ďalekohľadom – od 10:00 do 19:00 hod.
Výstavy neprofesionálnych umelcov z okolia – Hvezdáreň
Výstava kreativity členov klubu dôchodcov – Hvezdáreň
Výstava obrazov vo Hvezdárni: Abstrakt – Alexandra Dzurovčinová, Víťazné diela z Košickej palety – František Göbl, Afrika – František Göbl,
Workshop Košickej záchrannej služby (ihrisko) – od 10:00 do 16:00 hod.
Atrakcie pre deti, skákací hrad a podobne (futbalové ihrisko)

Nedeľa

Deň otvorených dverí vo hvezdárni od 14:00 - 18:00 hod.
Výstavy neprofesionálnych umelcov z okolia
Výstava: Kreativnosť členov Klubu dôchodcov Medzev
Výstava obrazov: Abstrakt – Alexandra Dzurovčinová
Výstava obrazov: Víťazné diela z Košickej palety – František Göbl
Výstava známok: AFRIKA – František Göbl
Prehliadka hvezdárne s výkladom, Planetárny park
Detské astronomické tvorivé dielne

Vstupné 2 €, deti do 10 rokov 1 €

13. - 15. júl 2018

